

Latviešu Institūts tāpēc tagad mēģina noorganizēt latviešu kultūras vērtību krāšanu, izmantojot jau esošās krātuves, bet koordinējot un sistematizējot krāšanas darbu, sadalot uzdevumus pēc rīcībā esošām telpām, darbinieku speciālitātēm un ģeogrāfisko novietojumu vajadzības. Ir arī iecerēts, ka krāšanas duplikāti tiks nosūtīti Amerikas un Kanadas universitāšu bibliotēkām, kas krāj latviešu etniskos materiālus, it sevišķi Kongresa bibliotēkai.

Ar ALAs un Latviešu Institūta sāko krāšanas darbu, it sevišķi ar Jāņa Riekstiņa Studiju centra bibliotēkas izveidošanos, likti labi pamati šim darbam, bet vajadzīgi vēl centri rietumpiekrastē un dienvidos, lai materiālu novietošana un lietošana būtu pieejama arī tur. Tāpat vajadzīgs sistematisks latviešu materiālu piesūtīšanas darbs vietējo universitāšu un zinātnisko bibliotēku fondiem.

Latviešu Institūts ir nozīmējis Jāņa Riekstiņa Studiju centru veikt un vadīt visu koordinēšanas darbu, kur šim uzdevumam, paredzot daļu no sava darba laika, jau iesaistīta bibliotēkare Maira Bundža. Studiju centra krātuve ir paredzēta kā centrālā darba vieta, kas attīstīs katalogēšanas un klasifikācijas standartus, vadīs publikāciju (duplikātu) izmaiņu un piesūtīšanu visām amerikāņu krātuvēm, kas vāc materiālus par latviešiem.

Latviešu Fonda palīdzība ir vajadzīga, lai daļēji palīdzētu koordinēšanas un darba sanāksmju īstenošanu.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$4,000.- gadā uz trim gadiem kā neatmaksājamu piešķirumu.

Atbalsts no citiem avotiem:

ALAs gadskārtējs atbalsts JR Studiju centra bibliotēkai	\$17,000.-
Latviešu Institūts	8,000.-
Kultūras Fonda piešķirums Ņujorkas krātuvei	500.-
Kultūras Fonda piešķirums mūzejam un krātuvei Rokvilā	2,000.-

ATSAUKSMES: Dr. Visvaldis Klīve, bij. ALAs valdes priekšsēdis: "Amerikas Latviešu Apvienības valdes vārdā atļaujos izteikt nedalītu atbalstu iesniegtajam projektam. Par latviešu kultūras vērtību krātuvju izveidošanas lielo nepieciešamību un steidzamību ir lēmuši jau vairāki ALAs kongresi, kultūras darbinieku saieti, ALAs LI padome, un daudzi citi iestādījumi. Tāpat, šis steidzamais jautājums ir ticis pārrunāts PBLA sēdēs un PBLA KF sanāksmēs. Jautājums ir tik plašs un grūts, ka bieži mūsu sabiedrība ir bijusi neziņa, kā vislabāk šo jautājumu sākt mēģināt kārtot. ALAs LI ir izveidojis konkrētu projektu, kā sākt risināt šo jautājumu. Sakarā ar Jāņa Riekstiņa Studiju centra izbūvi un izveidošanu ir radusies reāla iespēja, kautko darīt šajā jautājumā. Šādos apstākļos LI uzdevumā, prof. Dr. K.L. Ozoliņš izstrādāja iesniegto projektu. Šis projekts ir reāls; to var izvest, un tas var dot ievirzi visam mūsu tālākajam darbam šajā jautājumā.

Šis projekts ir nozīmīgs divu īpašu iemeslu dēļ. Projekts ir saistīts ar Jāņa Riekstiņa Studiju centru, Kalamazū, Mičiganā. Šajā ziņā tajā varēs iesaistīt un ar to iepazīstināt tieši mūsu jauno paaudzi, kas studē un dzīvo JRSC. Tas ir ļoti svarīgi apzināti ieaudzināt un ieinteresēt mūsu jauno paaudzi kultūras vērtību krāšanas un saglabāšanas darbā. Sakrātie materiāli, visiem arī ir viegli pieejami studiju centrā. Otrs iemesls, ir tas, ka šī projekta veicēji ir profesionāli sagatavotas personas. Tas ir svarīgi, lai šis darbs latviešu sabiedrības aprisēs tiktu profesionāli izvirzīts. Mūsu sabiedrība bieži vien dzīvo illūzijās, ka visas vērtības var tikt saglabātas, un ka to arī ir nepieciešams darīt. Tas nav un arī nebūs iespējams. Šādos apstākļos ir ļoti svarīgi, lai pēc iespējas ātri tiktu izveidots profesionāls plāns izlasei un rīcībai. Tas ir ietverts šajā projektā.

Amerikas Latviešu Apvienība atbalsta šo projektu un lūdz atbalstu piešķirt."

13. OF STRUGGLE AND FLIGHT - THE HISTORY OF LATVIAN AVIATION

- Atbalsts grāmatas iespiešanas izdevumu segšanai.

DARBA VEICĒJS: Kārlis Irbītis, 12007 Lachapelle Street, Montreal, Quebec H4J 2M5, Canada.

KĀRĻA IRBĪŠA SNIEGTAIS PROJEKTA APRKASTS: Grāmata par Latvijas aviāciju angļu valodā iecerēta, lai iepazīstinātu pasaules aviācijas vēstures pētniekus, kā arī latviešu jaunāko paaudzi ar mūsu senajiem aviācijas pionieriem, Latvijas brīvības izcīnīšanu un zaudēšanu, mūsu kara un civilo aviāciju, aviācijas rūpniecību un ar mūsu, (ārzemēs maz pazīstamiem) Latvijā konstruētiem un būvētiem, lidmašīnu tipiem. Divas trešdaļas no grāmatas satura balstas uz autora personīgo pieredzi, darbojoties Latvijas privātā aviācijā un aviācijas rūpniecībā. Pārējais ir savākts no publikācijām un sarakstīšanās ar Latvijas aviācijas vēstures pētniekiem. Grāmatas ilustrācijas, it sevišķi lidmašīnu zīmējumi un konstrukciju skices, kā arī tehniskie dati, interesēs daudzus pasaules aviācijas entuziastus, kas krāj ziņas par maz pazīstamām lidmašīnām.

Grāmatas galvenās nodaļas:

1. Latvieši un aviācijas attīstība.
2. Neatkarīgā Latvija un tās kara aviācija.
3. Aizsargu un civilo aviācijas organizāciju darbība.
4. Privātā aviācija un tās pionieri.
5. Gaisa satiksme.
6. Latvijas aviācijas rūpniecība.
7. Latviešu konstruktoru un lidotāju veikumi ārpus Latvijas.

Grāmatas manuskripts ir pabeigts un nodots izdevniecībai Canada's Wings, Inc., kas to ir izredzējusi literārā angļu valodā. Tā grāmatu izdos tiklīdz tai izdosies nodrošināt finansiālu atbalstu izdošanas budžeta izstrūkuma segšanai.

Grāmatai būs 224 lpp. un to paredz izdot 1000 eksemplāros, 8 1/2 x 11 collu formātā. Grāmatu papildina 70 fotografijas, 75 zīmējumi un skices, un divas kartes.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$3,386.- kā neatmaksājamu piešķirumu.

Pēc Canada's Wings izdevniecības sastādītā budžeta, grāmatas izdošana maksās \$24,500.-. Ienākumos par pārdotām grāmatām paredz ieņemt \$16,514.-. Izstrūkums \$7,986.-, ko paredz segt ar LF piešķirumu un pieprasīto atbalstu (\$4,600.-) no Canada Council. Grāmatas tirgus cena \$29.95.

ATSAUKSMES: Jānis O.A. Stankevičs, inženieris "Esmu izpazinies ar K. Irbīša kunga rūpīgi iecerēto lielo darbu par Latvijas aviācijas vēsturi un aviācijas industrijas izveidošanos Latvijā. Viņa grāmata ir daļa no Latvijas industrijas vēstures ar ko tiktu iepazīstināti aviācijas vēsturnieki, latviešu jaunākā paaudze un citi svešautieši.

Pieņemot K. Irbīša kunga lūgumu, LF arī cildinātu un tā būtu atzinība tai latviešu paaudzei, kas izpostītajā Latvijā pēc I pasaules kara 20 gados nostādīja Latvijas industriju, ar savu profesionālo darbu un zināšanām, respektāblā līmenī starp citām valstīm Eiropā.

Mūsu izcilais lidmašīnu konstruktors K. Irbītis ir viens no nedaudzajiem latviešiem, kas ieguvis starptautisku ievērību savā profesijā. Uzskatu viņu par Latvijas modernās aviācijas industrijas organizētāju un izveidotāju.

Neskatoties uz saviem 80 gadiem, K. Irbīša kungs ir piedalījies latviešu jaunatnes sanāksmēs, kur stāstījis par Latvijas aviāciju, un lasījis

referātus baltiešu studiju konferencēs un savas profesijas organizācijās.

Lūdzu Latviešu Fondu neliegt savu atbalstu projekta autora lūgumam.”

N. Zoldners, inženieris: “Esmu iepazinies ar K. Irbīša grāmatas saturu no man piesūtītā manuskripta. Tas ir pamatīgs darbs un tam ir liela kultūrvēsturiska vērtība latviešu tautai. Autors pats ir izcils aviācijas speciālists, par kādu to ir atzinusi arī Kanadas lidmašīnu rūpnīcas “Canadair” vadība. K. Irbītis šajā darbā ir sakopojis milzu daudzumu vēsturisku fakti par aviācijas attīstību kā Latvijā, tā arī Kanadā. Grāmata ir sarakstīta labā angļu valodā, tās teksts ir rūpīgi rediģēts “Canada Wings” izdevniecībā un tā ir gatava iespiešanai, tiklīdz būs noskaidrota un nodrošināta finansiālā bāze grāmatas izdošanai.

Izdevniecība pati ir mēģinājusi šīs grāmatas izdošanai sagādāt finansiālo atbalstu gan no Multikultūralisma Direktorāta (Undersecretary of State for Canada), gan arī no Canadian Federation for the Humanities Aid to Scholarly Publication Programme, bet bez panākumiem, jo grāmatā ir aprakstīta galvenā kārtā aviācijas attīstība Latvijā.

Vērtīgā satura dēļ šis izdevums neapšaubāmi celtu latviešu darba labo slavu aviācijas attīstības nozarē.

Ar šo es atbalstu K. Irbīša lūgumu Latviešu Fondam un rekomendēju piešķirt grāmatas izdošanai nepieciešamo naudas pabalstu.”

Profesors Dr. Edgars Andersons: “Gadu desmitiem mums ir solīta Latvijas aviācijas vēsture, kas nekad klajā neiznāca.

Tagad mūsu modernās aviācijas pamatlicējs Kārlis Irbītis, kam izcila loma arī Kanadas aviācijas rūpniecībā, pats ir atradis laiku sarakstīt Latvijas civilās un kara aviācijas vēsturi angļu valodā, ko gatava izdot Kanadas izdevniecība, ja autors var sagādāt subsidijas.

Nevaram no autora prasīt, lai viņš netikai ziedo savu laiku un zināšanas un saraksta grāmatu, kas bijis grūts uzdevums, savācot materiālus no visām pasaules malām, ko zinu pats no savas pieredzes.

Latvijas aviatori bija ieguvuši pasaules slavu jau pirms Latvijas dzimšanas un Latvijas neatkarības laikā radās daudzi jauni spējīgi aviatori un lidmašīnu konstruktori, kuŗu pirmā vietā mināms tīri ģeniālais Kārlis Irbītis. Mūsu tautas interešu labā ir svarīgi, lai klajā nāk starptautiskā forumā arī šāda satura grāmata.

Kā vēsturnieks un kā starptautiski aktīva persona ļoti lūdzu Latviešu Fonda dalībniekus un vadību uzskatīt šo Irbīša projektu par vienu no atbalstīšanai visvairāk vērtīgajiem projektiem. Šī grāmata varēs nākt klajā tikai ar Latviešu Fonda nopietnu atbalstu. Par šīs grāmatas klajā nākšanu būs Kārlim Irbītim un Latviešu Fondam pateicīga visa latviešu tauta.”

14. AUGUSTS ANNUS -

Atbalsts mākslinieka Augusta Annusa darbu dokumentēšanai un fotografēšanai.

DARBA VEICĒJS: Amerikas latviešu mākslinieku apvienība, priekšsēdis Ģirts Puriņš, 2109 Leith Way, Pittsburgh, Pennsylvania 15217.

PROJEKTA APRAKSTS: Amerikas latviešu mākslinieku apvienība (ALMA) ir paredzējusi sagatavot publicēšanai mākslinieka Augusta Annusa monografiju, kas vajadzīga mūsu tēlotājas mākslas dokumentēšanai. Patreiz mums trūkst materiālu par A. Annusu, kas būtu izmantojami pasaules universitātēs; arī viņa darināto gleznu dokumentācija ir nepilnīga un pašreizējie darbu attēli (fotografijas) ir vājas kvalitātes. Sagatavotie materiāli (izdoti grāmatā) būtu avots no kā smelties mākslas vēsturnieku tālākiem pētījumiem par

A. Annusa dzīves sniegumu netikai latviešu mākslas ietvaros, bet arī pasaules mērogā.

Monografijas tekstu sagatavo Eleonora Šturma un Jānis Siliņš un tas visumā jau ir gatavs. Teksta angļisko tulkojumu dos Bitīte Vinklere. Par sagatavoto materiālu izdošanu rūpēsies atsevišķa komisija, sadarbībā ar Annusa ģimeni, kuŗas īpašumā ir vēl daudz nepublicētu materiālu.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$10,000.- kā neatmaksājamu piešķirumu A. Annusa darbu dokumentēšanai un fotografēšanai.

Grāmatas izdošanai, resp., salikšanai, iespiešanai un honorāriem, nākotnē vēl būs nepieciešami \$25,000.- līdz \$35,000.-, kuŗus paredz savākt no citiem avotiem.

Atbalsts no citiem avotiem: Amerikas latviešu mākslinieku apvienība \$250.-. Ienākumi no ziedojumiem, grāmatas pirmsizdošanas pārdevumiem un citiem, vēl nenoteiktiem, pasākumiem.

ATSAUKSMES nav saņemtas.

15. VĀCU-LATVIEŠU VĀRDNĪCA-

Atbalsts vārdnīcas sagatavošanas darba turpināšanai.

DARBA VEICĒJA: Margita Gūtmane, Eppendorfer Weg 104, 2000 Hamburg 20, West Germany.

MARGITAS GŪTMANES SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS

UN MOTIVĀCIJA: Līdzšinējās vācu-latviešu vārdnīcas ir nepilnīgas.

Trimdā izdotā un pārspiestā Ozoliņa vārdnīca (red. J. Endzelīns) ir daļēji novecojusi un aptver apm. 20,000 vārdu, kas bija pietiekami trimdas sākuma gados, bet šodienas vajadzībām tas ir vienkārši par maz. Tāpat okupētajā Latvijā 1968. gadā izdotā Vācu-latviešu vārdnīca, kur sakopoti 52,500 vārdu, ir pilna kļūdu, tieši kas attiecas uz vācu valodas zināšanām. Vārdnīca drīzāk norāda uz vācu valodas nepazīšanu. Abas vārdnīcas nav derīgas ne zinātniskam, ne literāram darbam, un daļēji arī ne ikdienas vajadzībām.

Tā kā esmu pati gājusi Minsteres ģimnazijā un latviešu valodu apguvu pilnīgāk tikai tur, tad zinu, cik nepieciešama ir šodienas pusaudžiem un daļēji arī pieaugušajiem jēdzīga un izsmeljoša vārdnīca, kas nesniedz tikai kailu tulkojumu, bet arī sinonimus jēdzienu.

Pēdējos trīs gados esmu vākusi materiālus, reizē “griezusi” otrādi Rīgā 1980. gadā iznākušo Latviešu-vācu vārdnīcu, kuŗā diezgan pamatīga latviešu vārdu izvēle, bet atkal reiz ļoti kļūdaina vācu valoda.

Rietumvācijā pēdējos gados iznācis jaunais vācu valodas DUDEN's kuŗā sakopoti ap 500,000 jēdzienu un definīciju. Pēc tā vadoties, esmu patreiz savākusi un sakārtojusi ap 70,000 vārdu.

Vārdnīcas sagatavošana prasīs vēl vismaz savus piecus, sešus gadus darba. Darbs iedalīts tā, ka mēģinu katru dienu 2-3 stundas regulāri strādāt pie vārdnīcas.

Projektam nekādu budžetu nav. Esmu pēdējos trīs gados strādājusi pie vārdnīcas bez kāda atbalsta vai materiāla atlīdzinājuma pat materiālu sagādes ziņā. Tā kā pēdējos gados esmu varējusi daļēji dzīvot no tulkojumiem un honorāriem, tad arī vārdnīcai atlicis vairāk laika. Finansiālais jautājums skaŗ vairāk laiku, kuŗu ziedoju šim darbam, nekā tieši vārdnīcas materiālus. Regulāri ienākumi, t.i. finansiāls pabalsts veicinātu katrā ziņā vārdnīcas ātrāku tapšanu.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$5,000.- kā neatmaksājamu piešķirumu.

ATSAUKSMES: Prof. Fil. Dr. Velta Rūķe-Draviņa: “Sakarā ar

Margitas Gūtmanes projektu "Vācu-latviešu vārdnīca" gribu uzsvērt vajadzību pēc šādas plašākas divvalodu vārdnīcas, kurā būtu ietilpināts ne vien lielāks skaits modernu ikdienas vārdu un speciālu terminu, bet arī mūsdienu vācu valodā parastā terminoloģija.

Līdzšinējās vācu-latviešu vārdnīcas ir vai nu pārāk maza apmēra vai arī neatspoguļo to vācu valodu, kādā runā un raksta vācieši tagadējā Vācijā.

Margita Gūtmane ir abu valodu (latviešu un vācu) pratēja, pazīstama dzejniece un prozas rakstniece un tulkotāja, ar universitātes izglītību filoloģijas nozarē.

Vārdnīcas darbu viņa iesākusi pati pēc savas ierosmes, bez kādiem naudas pabalstiem; lai iesāktais vārdnīcas darbs neapstātos, kaut kāda darba stipendija ir absolūti nepieciešama.

Atbalstu Margitas Gūtmanes lūgumu."

16. TIPOGRAFISKO ZĪMJU IEGĀDE PAREIZRAKSTĪBAS VĀRDNĪCAI -

Atbalsts zīmju iegādes izdevumu segšanai.

DARBA VEICĒJA: Latviešu valodas komisija, P. Norvilis komisijas prezidija priekšsēdis, 2475-11 Southern Boulevard, Apt. 11-H, Bronx, New York 10458.

P. NORVIĻA SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS: Jaunā Latviešu valodas pareizrakstības vārdnīca aptvers ap 30,000 pamatvārdu, ar apm. 600 lpp., 6 X 9 collu formātā. Pirmais iespiedums paredzēts 500 eksemplāros. Atšķirīties no līdzšinējām pareizrakstības vārdnīcām (trīmdā izdotās, 107 lpp., un Rīgā 1981. g. izdotās, 358 lpp.), tā būs plašāka, modernāka, un tajā būs parādīts:

- a) vairāk gramatisko formu, sevišķi vārdiem;
- b) vairāk izrunas apzīmējumu;
- c) vairāk nozīmes paskaidrojumu, ievērojot arī svešumā augušās jaunatnes vajadzības;
- d) vairāk jaunāko terminu zinātnēs, teknikā, mākslās.

Naudas grūtības radušās sakarā ar latviešu valodas dažiem izrunas apzīmējumiem, kam vārdnīcas sagatavošanai no jauna jāiegādājas tipografiskās zīmes (burti) treknā un parastajā iespiedumā. Bez šīm zīmēm vai atsakoties no izrunas apzīmējumiem, vārdnīcas nozīme jūtami mazinātos it sevišķi tās jaunākajiem lietotājiem un cittautiešiem.

Grāmatu izdos ALAs Apgāds, sedzot tiešos iespēšanas izdevumus. Trūkstošo tipografisko zīmju iegādei izdevējam līdzekļu nepietiek. Tie ir stipri ierobežoti, un vēl lielāku summu apgāds savā budžetā vārdnīcai nevar sagādāt. Arī visi Latviešu valodas komisijas līdzekļi šajā kopīgajā projektā ir jau ieguldīti.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$5,000.- kā neatmaksājamu piešķirumu.

Atbalsts no citiem avotiem:

Latviešu valodas komisijas, Kultūras fonda, Latviešu Institūta, ALAs Apgāda, Latviešu kreditsabiedrības un citu labvēļu projektā jau ieguldīto līdzekļu kopsumma \$10,975.-; ALAs Apgāda 1985. gada piešķirumi: manuskriptam \$3,500.- un spiestuvei \$5,000.-. Kopā \$19,475.-.

ATSĀUKSMES: Uldis M. Klauss, ALAs Apgāda vadītājs: "Amerikas Latviešu Apvienības 1985. gada budžetā Latviešu valodas pareiz-

rakstības vārdnīcas salikšanai un iespēšanai ir paredzēti \$5,000.-. Par šī darba izpildījumu ir ievadītas sarunas ar Augstuma spiestuvi Linkolnā.

Nemot vērā šīs vārdnīcas speciālās prasības, Augstuma spiestuvei ir jāiegādājas speciāli burti un zīmes apmēram \$5,000.- vērtībā, kas praktiski dubulto mūsu budžetā paredzēto summu. Tā kā šos speciālos burtus un zīmes nav paredzēts izmantot kādam citam darbam paredzamā nākotnē, tad šie iegādes izdevumi ir jāsedz ALAs Apgādam.

Nemot vērā šī monumentālā darba nozīmi un vērtību, kā arī ALAs Apgāda samērā ierobežotos līdzekļus, lūdzu Latviešu Fondu atbalstīt Latviešu pareizrakstības vārdnīcas izdošanu ar \$5,000.- piešķirumu."

Asja Lejiņa: "Kā ALAs Izglītības biroja un Apgāda bij. vadītāja un vārdnīcas projekta atbalstītāja lūdzu Latviešu Fondu piešķirt pieprasīto summu, lai ilgi gaidītā pareizrakstības vārdnīca varētu nākt klajā. Šī vārdnīca ir nepieciešama gan skolā, gan mājā, kur lietā latviešu valodu.

Vārdnīcā nepieciešams ievietot izrunas apzīmējumus, piemēram, platā "e" apzīmējumu u.c., kas sadārdzinās vārdnīcas iespēšanu. Tādēļ fonda atbalsts šim projektam ir nepieciešams."

Valda Aldzere, UNIVERSITAS S!P!K! redaktore: "Atbalstu Valodas komisijas iesniegumu Latviešu Fondam, lūdzot piešķirt summu, kas vajadzīga diakritisko zīmju iegādei, lai varētu pareizā formā iespiest latviešu sabiedrībai tik ļoti nepieciešamo Latviešu valodas pareizrakstības vārdnīcu.

Nav šaubu, ka vārdnīcā ir jānorāda platā un šaurā "e" izruna, ko latviešu ortografija neatšķir. Bez šo divu "e" pareizas izrunas, kas sagādā arvien vairāk grūtību arvien lielākam skaitam latviešu valodas runātāju, pareiza latviešu valodas lietošana nav iespējama."

Rīta Gāle, dzejniece, latviešu valodas skolotāja: "Silti atbalstu Latviešu valodas komisijas iesniegumu un ieteicu piešķirt \$5,000.- Pareizrakstības vārdnīcas izdošanai, it īpaši trūkstošo tipografisko zīmju iegādei.

Bez šīm zīmēm valodnieku lielais darbs, iestrādājot manuskriptā platā "e", "ē" izrunas apzīmējumus, būtu veltīgs.

Pareiza latviska izruna ir sevišķi svarīga dzejas un tautasdziesmu skandējumos, skolotāja darbā, lektoriem, mācītājiem un ikvienam runātājam latviešu sanāksmēs.

Mums līdz šim nav neviena, visiem pieejama, avota, kur varētu savu izrunu pārbaudīt.

Krišjāņa Barona gadā palīdzēsim sargāt un kopt savu mīlo latviešu valodu arī ar Latviešu Fonda piešķirumiem."

Kārlis Ķezbers, Latviešu Preses biedrības CV priekšsēdis: "Latviešu valodas komisija jau ilgu gadu strādā pie Latviešu valodas pareizrakstības vārdnīcas, ar sistematiskiem norādījumiem par izrunu.

Atzīstot lielo nozīmi, kāda ir vārdnīcai ar intonāciju apzīmējumiem, Latviešu Preses biedrība atbalsta tās izdošanu."

17. LATVJU TAUTAS PORTRETS-

Atbalsts fotoizstādes darbu sagatavošanai.

DARBA VEICĒJS: Toms Skudra, 272 Crawford Avenue, Toronto, Ontario M6J 2V8, Canada.

TOMA SKUDRAS SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS: Latvju tautas portrets būs fotografisks dokuments par latviešiem, viņu dzīvi, vidi, sabiedrību, un īpatnībām, kas sastopamas un vērojamas latviešu centros Kanādā, no austrumu līdz pat rietumu krastam. Latvju tautas portrets sastāvēs no mākslas fotografijām, kā portretiem, tā izdarību un gadījumu uzņēmumiem, caur kurām cittautieši varēs iepazīties ar mums, bet kuŗas paliks mums pašiem par tautas sejas un dvēseles

atspoguļotājam un saglabātājam.

Latvju tautas portrets būs izstāde, kas sastāvēs no 40 līdz 60 lieliem, 16 x 20 collu, archīva kvalitātes ierāmētiem uzņēmumiem. Fotografijas uzņemšu galvenokārt pats, kaut domāju arī pieaicināt citus, Kanadā dzīvojošus, izcilus latviešu fotografus, lai aizpildītu "robus", kas radīsies latviešu ģeogrāfiskā izplatījuma dēļ.

Izstāde tiks atklāta Toronto, 1986. gada vasarā, dziesmu svētku laikā. Pēc tam tā būs pieejama visos sabiedriskos centros. Izstādes "ceļošana" būs profesionāli noorganizēta un par to rūpēsies Kanadas valsts archīvs (The Canadian Museum of Contemporary Photography, National Museum of Canada, Ottawa).

Kad izstāde būs sagatavota, Archīvs darbus pārņems savā gādībā un kā oficiālu dokumentu paglabās mūžīgiem laikiem.

Autora motivācija: Latviešu sabiedrība Kanadā ir sasniegusi kalngalu. Ir pēdējais laiks dot sev māksliniecisku pārskatu par savu dzīvi un sasniegumiem . . . kā arī atstāt pēdas vēsturniekiem un nākotnes Kanadas latviešiem, kas varbūt vairs šādus svētkus, sarīkojumus un personības nepiedzīvos.

Piezīme: Autors ir atzīts profesionāls fotografs ar plašu darba pieredzi un daudz kreditiem. Pēdējos astoņos gados viņam ir bijušas 12 dažādas izstādes.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$4,000.- kā neatmaksājamu piešķirumu.

Paredzētie izdevumi 40 archīva kvalitātes darbu pagatavošanai: Filma \$492.-, filmas attīstīšana \$690.-, foto drukāšana \$2,600.-, stikli un pape \$800.-, ierāmējums \$1,200.-, ceļa izdevumi lidojumiem \$1,387.-, auto īre 10 dienām \$300.-, viesnīca 10 dienām \$650.-, uzturs 10 dienām \$300.-. Kopā \$8,419.-.

Iztrūkstošo \$4,419.- segumam, atbalsts sagaidāms no National Museum of Canada.

ATSAUKSMES nav saņemtas.

18. EIROPAS VASARAS SKOLA -

Atbalsts skolas darba veicināšanai un izdevumu segšanai.

DARBA VEICĒJS: Pāvils Johansons, EVS-85 skolas vadītājs, Gamla Kyrkvagen 34, S-141 71 Huddinge, Sweden.

PĀVILA JOHANSONA SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS: Eiropas Vasaras Skola ir vienīgais sava veida latviskās izglītības pasākums Eiropas latviešu jaunatnei vecumā no 11-16 gadiem.

Skolas darbības nolūki:

- a) Sniegt kvalificētas apmācības latviešu valodā, literatūrā, vēsturē, ģeogrāfijā un sabiedriskās zinībās.
- b) Palīdzēt attīstīt skolnieku radošās estētiskās puses mūzikā, teātrā spēlē, tautas dejās, rokdarbos u.c.
- c) Kopīgi radīt iespēju robežās latvisku vidi, konsekventi lietojot latviešu valodu, koncentrējoties uz lietām kas skar latviešu pasauli, tādā veidā palīdzot bērniem atrast savu latvisko identitāti.
- d) Stimulēt skolnieku fiziskās prasības sportojot, peldot, piedaloties dažādās āra spēlēs u.c.
- e) Sastrādāties kopīgam mērķim, piemēram, izdot avīzi, noslēguma aktā uzstāties priekšnesumiem, sarīkot izstādi rokdarbiem.

Galvenokārt bērni nākuši no Vācijas, Anglijas un Zviedrijas, bet pa vienam arī no citām zemēm. Skolnieku skaits caurmērā turējies ap 35. Šogad pieteikto audzēkņu skaits pārsniedz 70.

EVS tiek rīkota jau septīto vasaru pēc kārtas. Šogad tā darbojās no 4. līdz 29. jūlijam Ēlandes salā, Zviedrijā. Iepriekšējos gadus tā

atkārtojas notikusi Minsterē un Straumēnos, Anglijā.

EVS programma līdzinās tai, kas sastopama citās vasaras skolās ASV un Austrālijā, tikai tā mazāk struktūrēta.

Tieši šīs struktūras, vai kontinuitātes trūkums ir bijis EVS vajākais punkts, jo tai nav savas valdes, kas gādātu par to, lai skolas organizatoriskā puse darbotos no gada uz gadu. Līdz šim rīkotājiem katru gadu bijis jāsāk vai no gala. Arī ja tas pamazām izdevies, šāds darbošanās veids ir ļoti neracionāls, prasa daudz laika un veltīgas pūles.

Lai atrastu personas, kas sastādītu valdi, pats par sevi nav finansiāls jautājums. Problēma ir radīt drošu ekonomisku pamatu, lai rīcības komitejai katru gadu nebūtu jācer uz citu organizāciju pabalstiem.

Ar kārtīgu organizatorisku/ekonomisku aizmuguri būs arī iespējams rūpīgāk piestrādāt pie pedagoģiskās puses, reizē radot kārtīgu skolas programmu. Tāpēc lūdzam Jums piešķirt naudas summu, kas dotu pamatu mūsu mērķim.

Projekta aprakstu papildina EVS-85 administratore Antra Johansone: EVS stāvoklis ir nopietni apdraudēts. Kaut gan to rīko jau 7. gadu, neviena Eiropas latviešu organizācija nav atradusi sev pa spēkam, iekļaut to savā paspārnē. Vienīgi atsevišķi latviešu skolotāji cīnās gadu no gada bezjebkādiem iesākuma līdzekļiem, piemēram, pagājušā gada rezultāts uzrāda vairāku tūkstošu DM zaudējumu.

Mēs lūdzam Jums visu latviešu jauniešu vārdā, palīdzēt pirmkārt segt 1985. gada projekta pašreizējo iztrūkumu un piešķirt 1986. gada EVS līdzīga apmēra iesākuma kapitālu.

Piezīme: LF padome skolas atbalstam š.g. pavasarī piešķir \$2,500.-.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$7,500.- kā neatmaksājamu piešķirumu.

Skolas administratīvie, saimnieciskie, atalgojumu, telpu īres, uztura un ceļa izdevumi 1985. gadam kopsummā 129,900 Zv. kr. Ienākumi: Zviedrijas ev. lut. baznīcas ziedojums telpu īres un daļēji uztura izdevumiem 50,000 Zv. kr. Daļības maksas 19,200 Zv. kr. Kopā 69,200 Zv. kr. Iztrūkums 60,700 Zv. kr.

ATSAUKSMES: Tautas balvas laureāte Anna Ziedare, LAAJ Vasaras vidusskolas vadītāja: "Pirms septiņiem gadiem es vadīju pirmo Eiropas Vasaras Skolu Minsterē, Vācijā. Pāvils Johansons ir vadījis Stokholmas latviešu skolu vairākus gadus, un strādājis Stokholmas latviešu skolā 12 gadus. Viņš ir profesionāls skolotājs arī savā maizes darbā.

Antra Johansone ir spējīga administratore. Domāju, ka Pāvils un Antra būtu piemērots pāris vadīt EVS, kuŗa šogad darbosies Zviedrijā."

Artūrs Cipulis, LCK priekšsēdis un PBLA valdes loceklis: "EVS ir nozīmīgs pasākums latviskai audzināšanai Eiropā un tāpēc ir ļoti vēlams šo skolu atbalstīt.

Varu apliecināt, ka skolas vadība ir kvalificētu skolotāju rokās.

Pāvils Johansons ir jau 12 gadus profesionāls skolotājs un pus gadu strādājis kā direktora vietnieks. Piecus gadus bijis Stokholmas latviešu skolas pārzinis un 12 gadus skolotājs. Jau 3 gadus vadījis EVS. Sacerējis vairākas grāmatas, piedalījies kā lektors dažādos latviešuursos, piemēram, 2X2, uzstājies daudzos mūzikālos sarīkojumos, ieskaņojis 5 skaņu plates u.t.t.

Antra Johansone strādā kā skolotāja Stokholmas latviešu skolā, apmeklējusi Minsteres latviešu ģimnaziju, izgājuši sekretāres kursus, strādājusi administratīvā darbā 15 gadus, vadījusi latviešu bērnu koloniju Zviedrijā un ir aktīva latviešu sabiedrībā.

Lūdzu pozitīvi izšķirt EVS vadības lūgumu."